

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 65.

7 Ljubljani, v soboto 21. marca 1891.

Letnik XIX.

Mladočehi.

Staročehi so pri poslednjih volitvah na Češkem popolnoma propali. Vzrokov temu je več in nekateri sežejo za desetletja nazaj. Reči se mora, da so Staročehi svoj poraz tudi nekoliko sami zakrivali. Jednaka osoda, kakoršna je zadela Staročeha, pričakuje pa tudi Mladočeha, kajti nastopili so tisto napačno pot, po kateri so hodili Staročehi. Mladočehom pa bode narod še bolj zameril njih napačne korake, ker bi jih bila morala izučiti nekoliko zgodovina staročeske stranke.

Glavni vzrok, da so Staročehi izgubili sedaj ves vpliv, sta programa iz 1868. in 1871. leta, ki sta segala predaleč; namreč deklaracija in fundamentalni članki. Staročeska stranka je v teh programih narodu preveč obetala, več, nego jej je bilo pozneje mogoče izpolniti. Staročeska stranka se je pa vendar več let pošteno prizadevala, da bi izvela svoje obljube, ali vsi njeni naporji bili so zastoj. Naposled je pa seveda spoznala, da je preveč zahtevala in je zatorej svoje zahteve nekoliko zmanjšala in ravno to je bilo krivo, da se je narod obračal od nje in se poprijel novih mož, ki so obetali, da mu priboré stare pravice krone češke.

Staročehi so pa bili skozi in skozi poštenjaki. Če so o svojem času se postavili za državno pravo, storili so le zato, ker so zares mislili, da bodo tudi to pravo priborili. Tedanje razmere za to tudi neso bile tako neugodne, kakor so sedanje. Pod Hohentwartovo vlado so že bili jako blizu uresničenju svojih želj. Tem ložje so pa mislili, da pridejo do svojega smotra, ko so malo poprej Ogrji zares dosegli svojo državo. Sedaj je pa položaj tak, da na tako preustrojenje države vsaj v bližnji bodočnosti ni misliti. To vedó tudi Mladočehi in narodu mečejo le pesek v oči, če mu obetajo uresničenje dr-

žavnega prava. Polotili so se te stvari samo zaradi tega, da izpodrinejo Staročeha. In danes že lahko z gotovostjo rečemo, da bi najrajše videli, da bi vse češko pravo bilo že davno pozabljeno. Narod bode pa kmalu jel od njih zahtevati, da izpolnijo dano besedo. Sedanji češki rod je vzrejen v nadi na uresničenje češkega državnega prava in torej te nade ne bode lahko popustil. Kdor pa se bode upal narodu resnico povedati, da je to upanje prazno, tisti pride v nevarnost, da ga odstranijo.

Drugi vzrok, da so Staročehi izgubili svoje zaupanje, je pa ta, da so se premalo ozirali na svoje volilce. Le v Pragi so se sukali okrog dr. Riegra in Zeithammerja, volilec se pa mnogi še pokazali neso. Ker njih vspehi na Dunaji neso bili posebno veliki, zato se tudi nekateri neso upali stopiti pred volilce svoje. Ta njih bojazen je bila ravno njih poguba. Da so ostali redno v dotiki z volilci, razložili jim natančno položaj, kakoršen je, ne bilo bi se Mladočehom posrečilo, pri narodu pridobiti si toliko zaupanja. Ko so Mladočehi že začeli svoje agitacije po vsej deželi, je bilo že prepozno.

Mladočehi se pa z Dunaja tudi ne bodo vračali Bog vé s kakimi pridobitvami in kmalu ta ali oni ne bode več s pogumom stopil pred svoje volilce, ker jim ne bode mogel nič veselega povedati. Če pa ne bodo več z volilci v vedni dotiki, bo pa njih popularnosti hitro konec. Mladočehi so sami naučili narod, da svojim zastopnikom ne sme prizanašati. Z isto brezozirnostjo, s katero so postopali proti Staročehom, bode narod morda v kratkem postopal proti njim.

Na Dunaju položaj za Mladočeha ne bode posebno ugoden. Višji krogi ne marajo za-nje, celó odločno so zoper to, da bi se ž njimi pogajalo. To sta zakrivila dr. Vašaty in dr. Gregr, ki sta v svoji neprevidnosti marsikatero zinila, iz katere bi se dalo

sklepati, da mladočeska stranka ni zvesta državi in dinastiji. Take izjave so neizmerno škodljive; izpodkopale so stranko prava na Hrvatskem in Mladočeha pripravile ob zaupanje v višjih krogih. Dolgo časa bode preteklo, predno se bodo take napake popravile.

Mladočehi na Dunaji ne morejo lahko hoditi z levico, ker so voljeni na podlagi narodnega programa in ker se je baš letos levica v svojih volilnih oklicih postavila odločno na centralistično stališče, zato bodo podpirali vlado. Mladočehi na Češkem neso zmagali zaradi svojega liberalizma, temveč zaradi večje odločnosti v narodnih zadevah. Nemški listi se motijo, če pišejo, da je baš šolsko vprašanje provzročilo tak prevrat na Češkem. Zato pa tudi ne morejo hoditi z nobeno stranko, ki je Slovanom sovražna, bodi še tako liberalna.

Njih položaj na Dunaju bode torej toliko slabši, kakor bi bil položaj Staročehov, ker so prisiljeni vlado podpirati, ne da bi mogli kaj od nje zahtevati. Prisiljeni bodo gledati, da kmalu zavzamejo mesto, katero so zavzemali Staročehi. To pa bodo mogli storiti, če mnogo popusté od svojih zahtev in se odpovedó tudi svojemu rusofilstvu, da se morejo sprijazniti s Poljaki. Na ta način lahko precej koristijo svojem narodu, če se jim bode le posrečilo, kaj časa obdržati se na krmilu. Ko pa bodo zavzeli mesto Staročehov, nehali bodo biti Mladočehi, kajti zatajili bodo vso svojo preteklost. To bode pa za-nje jako težavno, kajti stopiti bodo morali pred svoje volilce in jim razložiti, da ni moči izpolniti danih obljub, slišati bodo morali mnogo očitanj. Če pa tega ne bodo storili, bode pa kmalu jih zadela osoda Staročehov in na mesto dr. Gregra in tovarišev stopili bodo novi možje, o katerih je pričakovati, da ne zagazijo v napake svojih prednikov.

LISTEK.

Nedeljske misli.

XXII.

Cvetno nedeljo praznujemo danes. Kar ima jedva vzbujena spomlad v svoji mladi prirodni krasoti, nese danes vesela mladina na svojih „butarah“ v cerkev blagoslovit.

Med zelenim „bršlinom“ in rudeče cvetočim rsjem vrh „butar“ in „butarie“ se zibljejo dišeča, v dolgi zimi prihranjena jabolka in gosposke pomeranče. Tudi častitljiva oljka in priprosta leskovina se družita danes prijateljsko, kakor da bi si bili svesti svojega važnega posla v bodočem letu, v katerem bode preganjala prva hudourné neba oblake in druga nevarno svetovno „srbečico“.

In cvetno nedeljo se čutimo tudi zemljani nekako „cvetni“ in pomlajeni. Vzvišeni nad duhamoreče skrbi in dolgočasnosti dolge zime se pomikamo z „butarami“ v cerkev, kakor da bi brez „teže“ niti cvetne nedelje ne mogli preživeti.

Kar se tiče letošnje zime, smo bili vsi jedini v sodbi, da nas je stiskala in objemala jako skeleče; privadili smo se je tako, da celó danes na cvetno nedeljo nese marsikateri ded oljko in leskovino v kožuho blagoslavljat.

Sploh je dandanes tako nestanovitno vreme, da bi bilo najbolj praktično, ko bi človek vse leto ne

slekel kožuha, če ga ima, če ga nima, izposodi si ga pa lahko pri nas časnikarjih in listkarjih, kajti tako trpežne kožuhovine, kakor je naša, ne ustroji noben strojarski mojster.

Poslednje lahko dokažemo celó brez sposobnostnega spričevala, kajti sodil bi bil vsak mirno misleč človek, da nam je prepihala letošnja burja in pa „volitveni južni veter“ dovolj našo bojaželjno srbečičasto kožo, a motil bi se. Ni dovolj, da se nam je ponujal za volitvene grehe kot pravi čudodelni „balzam“ „majarončkov eliksir“, temveč celó sedaj, ko jamemo zračiti polagoma svoja Janusova svetišča, prijemljemo vsak trenotek za kamenje, dišeče po majarončkovi smoli.

Tako postavimo je bil neki naš politik minoli teden povabljen v Krakovo, kjer se je za župniško volitev pilo in igralo, in zopet nekje drugje se je volil „ostentativno“ neki gospod, ki bajé ni v sorodstvu z našo stranko „in partibus infidelium, na častno mesto.

Politik in listkar, ki ceni in varuje svojo zdravo kožo, naj prebavlja potem po časnikih mirno in brez popra ta naš neprestani politični simpozijon in po vrhu naj še zabava in kratkočasi po „pikantnostih“ hrepeneče čitatelje.

V istini, ko bi imeli Slovenci za vse junaške čine tako zmožne in neutrudne junake, kakor za Terzitejev poklic, ustvarili bi si bili že davnaj ne desetletne, temveč neprestane smešnosti opevaajočo

Ilijado. Zaradi tega obžalujem še danes, da je umrl stari Kobalé, ki bi bil sedaj, ko bi namreč še živel, če ne prvak, vsaj dober „člankar“ slovenski.

Kobalé je imel namreč toliko praktičnih lastnostij, da ni niti na cvetno nedeljo nesel „butare“ v cerkev, meneč, da nosi on vse dolgo leto butaro in palico seboj in da ne veruje, da se nevihta z leskovino odganja.

V istini praktičen in moder mož je bil ranjki Kobalé! Koliko bi se mi časnikarji in visoki politiki in celó nedeljski listkarji lahko učili od njega!

Ves ljubi dan imamo grom in nevihto nad „črto“ in pod „črto“ in točo zjutraj in zvečer in vendar hočemo le s „palico“ in osobno „kvedrino“ preganjati nevihto, ki se zbira nad našim ubogim narodom.

Naš slavni pesnik nam je narisal, kako da se pepeli naše ljudstvo na pepelnico sredo za svoje storjene grehe, ter ga celó pri pepeljevanji postavil za „duri“. Kdaj se nam rodi pevec, ki nam naslika v zvišeni sliki naš dom cvetno nedeljo, dom sredi oljkinega zelenja, kjer ne raste niti leskovina, niti trnje, niti razlika med „tonzuro“ in „dišečimi lasmi!“

Da, stari Kobalé, prezgodaj si preminul, kajti pri nas je mnogo praznih nepolitiških prvaških sedežev, ki čakajo zastoj tvojega vstajenja.

Sviftijanec.

Proti podganam najbolje sredstvo.

Tord-Tripe

pokončuje podgane, miši in krte brez najmanjše nevarnosti za domače živali.

— 1 zavitek 50 kr. —

Glavna zaloga za Kranjsko:

G. Piccoli, (12-3)
lekarnar v Ljubljani.

Dobro ohranjene

Orglje

so na prodaj

po primerni ceni.

(5-2)

Franciški samostan v Novem Mestu.

Nepresegljivo za zobe

je

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčevalna, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepčevalna ter ohranjuje zobe svetlo-bele, a 30 kr.

Navedeni sredstva, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubald pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarnar in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Dunaj: Lekarna Jullia pl. Trnkóczy-ja, „pri skladem levu“, VIII., Josefskidenstrasse 30.
Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radeckijem“, III., Radeckijplatz 17.
Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Francišku“, (ob jed. tem kemtenu tovarna), V., Hundsturmstrasse 113.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Št. 2767.

Razglas.

(3-3)

Mestni magistrat ljubljanski naznanja stavodolžnim mladeničem:

1. glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano vršil se bode letos dne 13. aprila v mestni dvorani ter se bode pričel ob 8. uri dopoldne.

2. Stavljenci, odnosno tudi njihovi možki svojeci, ki bodo k naboru klicani, imajo priti o pravem času in snažni na nabiralnišče ter imajo o pravem času prinesiti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- a) kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
- b) kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- c) kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- d) iz rodovinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- e) enoletne prezentne službe (§§ 25-29 voj. zak.).

3. Stavljenci, kateri želijo ugodnost po §§ 31-34 vojnega zakona in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo, ako bi se jim odbila prošnja za kako prvič omenjenih ugodnosti, pognati se za ugodnost enoletne prezentne službe pri glavnem naboru.

4. Kdor ki zanemari stavno dolžnost, kakor tudi sploh iz vojnega zakona izvirajoče mu dolžnosti, bi se ne mogel izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas ali vojni zakon.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
14. dan februvarija 1891.

OZNANILO.

Po želji slavnega odbora čitalnice in čast. družtenikov, prevzel sem

čitalniško restavracijo

za stalno in bodem odslej postregel tudi

z obedom.

Meni do sedaj izkazano naklonjenost si hočem ohraniti z vsestransko skrbno in dobro postrežbo.

Slavno občinstvo najljubneje vabim ter se spoštljivo priporočam

Josip Trinker,
restavratêr ljubljanske čitalnice.

(3-3)

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva

Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena

XXVII. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

3091 dobitkov v skupnem znesku 170.000 goldinarjev in sicer:

1 glavni dobitek s 100.000 gld. z dvema predobitkoma in dvema podobitkoma à 500 gld., 1 dobitek s 15.000 gld., 1 dobitek s 5000 gld., 1 dobitek s 4000 gld., 1 dobitek s 3000 gld., 1 dobitek s 2000 gld., 1 dobitek s 1000 gld. in 80 dobitkov po 100 gld. v gotovini, naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld.

Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 11. junija 1891. — Srečka stane 2 gld. a. v.

Podrobnejša določila ima igralni narčrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije, Dunaj, L. Riemergasse 7, 2. Stock, im Jakobherhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah.

Srečke se pošiljajo poštne proste.

Dunaj, marca meseca 1891.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

(6-1)

Adolf Vogel,

zaved za cerkvena dela Inomost, Trolsko,

se priporoča za naročila

kornih klopj, spovednic, klečalnikov, altarjev in prižnic, v gotiškem, romanskem in bizantinskem slogu.

Sohe svetnikov

lesene, fino oljnatobarvene in pozlačene v vsaki velikosti.

Izboknjene (relief-) podobe

kot n. pr. 14 podob križevega pota.

CHRISTUS CORPUS

s križem ali brez križa, fino oljnatobarvan za cerkev in dom, kakor tudi za misijonske in poljske križe.

Božično-jaslične predstave.

Cvetlice od lesa

pristno posrebrene in pozlačene, za cerkvene altarje zaradi lepe oblike in trajnosti posebno priporočljive.

Oljnate slike na platnu v vsaki velikosti,

kot n. pr. za altarje, bratovščine, zastave, bandera itd.

Postaje križevega pota

na platnu oljnato barvane, z okvirjem ali brez okvirja.

Sveti grobovi.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje franko in zastonj.

Z veseljem potrjujem, da so sohe, katere sem pri Vas naročil, glede umetniške izvršitve zadovoljile tako mene kakor tudi dotično župnijo, istotako tudi hvaležno priznavam, da ste točno in v pravem času izvršili naročilo.

(8-6)

Spøstovanjem
Edard baron Stillfried.

J. N. POTOČNIK,

Kongresni trg št. 17.

usoja si uljudno naznanjati, da je otvoril na tukajšnjem trgu

moškokrojaško podjetje

in se priporoča za mnogobrojna prijazna naročila, op'rajoč se na dosedanje večletno delovanje, posebno pa še prečistiti duhovščini.

(9-2)

Nizke cene pri najboljšem delu.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo, salonski krilasti klavir, pianine,

iz tovarne svetovno znane tvrde (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld. Klavirji drugih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji

(12-6)

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII. Burggasse 71.

Lepo znano posestvo „pri Krači“

v Dovskem.

(3-2)

Četrte ure od železniške postaje Laze (Laas) oddaljeno z lepo, eno nadstropje visoko hišo, v kateri je prodajalnica in gostilniški prostori, z lepim cvetličnim, sadnim in vrtnim za sočivje, s hlevi (štalami) skladiščem (magacinom), njivami, travniki in logom, se oddá za več let v najem, oziroma se tudi prodá. Natančneje se izvé pri gospodu J. Perdan-u, trgovcu na Cesarja Jožefa trgu v Ljubljani.